

EKONOMICKÁ VÝCHOVA NA VOJENSKÝCH ŠKOLÁCH

Kvalitatívne nové podmienky, v akých uskutočňujeme líniu XV. zjazdu KSC, náročné úlohy spojené s budovaním rozvinutej socialistickej spoločnosti, zvyšovanie vzdelanostnej úrovne, informovanosti pracujúcich, ako aj zosilnený ideologický a triedny boj medzi kapitalizmom a socializmom kladú nové požiadavky na ideologickú prácu našej strany. Veľký význam pre ideologickú prácu, jej ďalší rozvoj, má 15. zasadanie ÚV KSC, ktoré na základe leninskej analýzy komplexne posúdilo súčasný stav a stanovilo úlohy v rozvoji ideovovychovnej práce na ďalšie obdobie. Okrem iného poukázalo na skutočnosť, že pri plnení programu výstavby rozvinutej socialistickej spoločnosti čoraz významnejšie miesto v ideologickej práci strany nadobúda ekonomická výchova, ekonomická propaganda a agitácia.

„Na tom, ako sa nám darí objašňovať a sprístupňovať hospodársku politiku, ako jej ľudia rozumejú, závisí ich pomer k plneniu daných úloh, ich pracovná aktivita a iniciatíva a do značnej miery aj celkový morálny a politický stav spoločnosti,“ povedal na 15. zasadaní ÚV KSC súdruh V. Biľak. Práve z tohto pohľadu musíme posudzovať ekonomickú propagandu a agitáciu, ktorých hlavným poslaním je:

- maximálne prispieť k realizácii konkrétnych úloh hospodárskej politiky strany a štátu,

- v spojitosti s riešením konkrétnych úloh čo najviac napomáhať rastu socialistickeho a internacionálneho uvedomenia, výchove socialistickeho človeka.

Dvojediné poslanie ekonomickkej propagandy a agitácie má plné uplatnenie aj v našej armáde, kde máme pre usku-

točňovanie a zvyšovanie jej účinnosti priaznivé podmienky. V podmienkach armády, okrem jej úlohy presvedčivo objašňovať príslušníkom ČSLA ciele a úlohy hospodárskej politiky KSC a štátu má ekonomická výchova, propaganda a agitácia za cieľ pomôcť pri dosahovaní príslušníkmi ČSLA výborných výsledkoch v bojovej a politickej príprave pri minimálnych nákladoch, s využitím ich bojového majstrovstva a kvality prípravy.

V podmienkach armády a konkrétne vojenských škôl sa ekonomickej výchove, propagande a agitácii venuje zvýšená pozornosť predovšetkým smerom ku zvyšovaniu hospodárnosti, rozvíjaniu aktivity a iniciatívy príslušníkov vojenských škôl. Dobré skúsenosti v tomto smere majú vo VA AZ Brno, VPA KG Bratislava, VVŠ TTZ Žilina i ďalších školách. Ak však vychádzame zo záverov 15. zasadania ÚV KSC, že ekonomická výchova, propaganda a agitácia je mimoriadne dôležitou súčasťou a nástrojom výchovy socialistickeho človeka, v podmienkach ČSLA faktorom zvyšovania bojovej pohotovosti a upevňovania pozitívneho triedno-politického vzťahu k vojenskému povolaniu, musíme konštatovať, že podiel ekonomickej výchovy, propagandy a agitácie nezodpovedá plne našim úlohám a možnostiam.

V ekonomickej propagande a agitácii, v práci ich sekcií, sa prejavuje úzke technicistické zameranie, ktoré by sa malo prekonať. Vedeckotechnická revolúcia nie je totiž len a predovšetkým technika, ale najmä sociálneekonomický proces. A to je predovšetkým charakteristickou črtou našej epochy i ekonomickej propagandy.

Prax ukazuje, že nedostatočne a s nízkym stupňom praktickej účinnosti zdoko-

naľujeme a pripravujeme veliteľský zbor, politický aparát a ostatných príslušníkov armády ekonomicky zdôvodňovať svoje rozhodnutia a vlastnú činnosť, správne a čo najefektívnejšie využívať sily a prostriedky pre udržanie vysokej úrovne bojovej pohotovosti vojsk.

V tejto oblasti niet dôležitejšej úlohy, ako znova presvedčivo vysvetľovať obsah a podnety posledných zasadnutí ÚV KSČ, vojenskopolitických dokumentov, aby si ich príslušníci vojenských škôl a celej ČSEA osvojili a stali sa ich vnútornou záležitosťou, postupne premieňanou na konkrétny čin. Pritom si musíme uvedomiť, že praktické opatrenia a riešenia sa bez ideovo-politickej podpory a bez pochopenia politických súvislostí, tými, komu sú určené, menia a znižujú na rýdzo administratívne riešenie. A v dialektickej väzbe aj ideologické pôsobenie bez vecného riešenia problémov sa mení len na neúčinné výzvy a propagandistické heslá, ktorých idea sa nemení v materiálnu silu. Ekonomická propaganda a agitácia sa preto nemôže začínať a končiť iba heslami a výzvami.

Ekonomická výchova, propaganda a agitácia vychádzajúca z jednoty národohospodárskych úloh a ideovovýchovnej činnosti, je významným nástrojom a neoddeliteľnou súčasťou všestranného úsilia za dôslednú realizáciu školskej politiky KSČ a socialistického štátu v podmienkach ČSEA. Jej poslaním na vojenských školách je maximálne prispievať pod vedením veliteľov, politických pracovníkov, za pomoci stranických a zväzových organizácií, k realizácii úloh vojenského školstva vyplývajúcich z Rozkazu MNO, Smerníc MNO a náčelníka HPS ČSEA a ďalších vojenskopolitických dokumentov.

Pri riešení konkrétnych úloh vojenského školstva je potrebné rozvíjať výchovu socialistického učiteľa, školského pracovníka, poslucháča a žiaka, podporovať rast ich socialistického uvedomenia a prehľbovať ich socialistický vzťah k práci a vojenskému povolaniu. Pritom otázka uvedomelosti, pevnosti presvedčenia, oddanosti veci socializmu, ako zdôraznilo 15. zasadanie ÚV KSČ, je kardinálnou otázkou súčasnosti. Preto v ekonomickej propagande a agitácii má nezastupiteľné miesto priama účasť nielen politických pracovníkov, ale všetkých funkcionárov škôl.

Vychádzajúc z týchto zásad vyplývajúcich z 15. zasadania ÚV KSČ a v súlade s Rozkazom MNO a Smernicou MNO a náčelníka HPS ČSEA pre stranickopolitickú prácu v ČSEA by sa mala ekonomická propaganda a agitácia na vojenských sko-

lách orientovať na požiadavku vytvárať v súlade s potrebami rozvinutej socialistickej spoločnosti a jej armády predpoklady pre ďalšie zvyšovanie úrovne vzdelania a pre prehľbovanie prípravy kvalifikovaných odborníkov.

To znamená predovšetkým hlbšie zoznamovať príslušníkov vojenských škôl s úlohami vojenského školstva vyplývajúcimi z Rozkazu MNO a Smerníc MNO a náčelníka HPS ČSEA, s realizáciou úloh vyplývajúcich z uznesenia PÚV KSČ z 12. 1. 1979, celoštátnej konferencie učiteľov a celoarmádneho aktívu školských pracovníkov z roku 1979, so sústavnou pozornosťou, ktorú venujú stranícke a štátne orgány problematike školskej politiky a prostriedkami, ktoré sa vynakladajú na rast úrovne vzdelanosti v našej republike, ktoré nie sú malé. Veď len v roku 1973 iba náklady na žiaka strednej odbornej školy boli 4700 Kčs a vysokoškolačka 17 737 Kčs [I. Barák a kol.: Vzdelávanie a ekonomika, Svoboda 1979, s. 135.].

Uskutočňovať racionalizáciu vo výchovno-vzdelávacom procese, ktorá znamená zdokonalenie riadenia tohto procesu. Môže sa uplatňovať v dvoch oblastiach, a to ako v rámci školy, kde je potrebné chápať racionalizáciu ako súhrn opatrení zameraných na kontinuálne skvalitňovanie výchovno-vzdelávacieho procesu pri maximálnej efektívnosti, tak aj v oblasti vonkajšej, kde spočíva v podstate na úseku vedeckovýskumnej činnosti a v optimálnom uplatnení absolventov škôl v praxi.

V rámci školy hodnotiť a efektívnejšie využívať skúsenosti, pripomienky, podnety a návrhy príslušníkov pracovných a študijných kolektívov a zabezpečovanie optimálnej materiálno-technickej základne školy.

Riešiť problematiku racionalizácie práce z hľadiska ekonomiky času, t. j. zlepšovať a zefektívňovať využívanie pracovného času príslušníkmi škôl, samostatnej práce poslucháčov a žiakov v súlade s princípmi vedeckej organizácie práce, zefektívňovať a skvalitňovať plánovanie na školách a pod., s cieľom neprestajne zvyšovať bojovú pohotovosť na škole, zlepšovať vzťah poslucháčov a žiakov k vojenskej službe, upevňovať vojenskú disciplínu a morálny a politický stav príslušníkov školy. Získavať pedagogický zbor na zvyšovanie kvalifikácie, stabilizovať pracovné kolektívy, zlepšovať pracovné prostredie a prehľbovať vojensko-ekonomické myslenie príslušníkov školy.

Dôslednejšie využívať odkazy klasikov marxizmu-leninizmu, závery stranických a vojenskopolitických dokumentov, doku-

mentov medzinárodného robotníckeho a komunistického hnutia, najnovšie poznatky vedy a techniky vo výučbe a jej prepojenie so spoločenskou a vojskovou prácou na základe charakteru školy, v súlade s úlohami a potrebami ČSLA. Pri plnení vedeckovýskumnej činnosti vojskými školami širšie sa opierať o skúsených pracovníkov od vojsk. Zvýšiť prínos škôl pri rozvíjaní vedeckovýskumnej činnosti v ČSLA, predovšetkým smerom ku skvalitňovaniu učebno-výchovného procesu.

Zoznamovať príslušníkov našich škôl so zákonom o patentoch, objavoch, vynálezoch a zlepšovacích návrhoch, podporovať a rozvíjať hnutie zlepšovateľov a vynálezcov, rozvíjať ich aktivitu a iniciatívu.

Rozvíjať spoluprácu so sovietskymi školami, študovať a aplikovať ich skúsenosti na skvalitňovanie a zefektívňovanie celkovej práce školy.

Dôslednejšie zapájať príslušníkov školy do masovopolitickej práce v rámci školy i mimo nej, s dôrazom na objasňovanie otázok spojených s marxisticko-leninským učením o vojne a armáde, osobitne s ekonomickým zabezpečovaním obrany socialistickej vlasti.

Sústavne oceňovať dobrú prácu príslušníkov školy, šíriť a zovšeobecňovať skúsenosti najlepších učiteľov, novátorov a zlepšovateľov, podporovať vytváranie pozitívnej verejnej mienky, ktorá nepripustí nekvalitnú prácu na škole. V súvislosti s výstavbou väčšiny vojských škôl, do ktorej náš štát investuje v 5.—7. päťročnici vyše 2 mld. korún, organizovať boj za vysokú kvalitu každého zamestnania, každej vyučovacej hodiny pri maximálnom využití možností materiálnej a technickej základne školy.

Utúžovať styk školy s miestnymi inštitúciami, zariadeniami, podnikmi, JRD a pod., čím prispievať k skvalitneniu výučby, propagácii vojskej školy na verejnosti a k náboru do vojských škôl.

Pri plnení úloh ekonomickej propagandy a agitácie si musíme uvedomiť, že efektívnosť propagandy nespočíva v počte podujatí, ba ani v početnosti poslucháčstva, ale v schopnosti vysvetľovať politiku strany, úlohy Rozkazu MNO a získavať

príslušníkov školy pre ich realizáciu. V súčasnosti rastie potreba prehĺbovať pocit spoločenskej zodpovednosti, rozvíjať zdravú a vecnú kritičnosť u každého, čo sa svojou prácou zúčastňuje na plnení úloh Rozkazu MNO na výcvikový rok, na príprave vojských kádrov. Z tohto hľadiska majú nezastupiteľné miesto na škole katedra marxizmu-leninizmu a odborné katedry. Ony svojou prácou pripravujú vysoko kvalifikovaného vojského odborníka, realizátora politiky strany, politického vedúceho a vychovávateľa svojich podriadených. Schopného aktívne uskutočňovať, na základe získaných vedomostí, ekonomickú propagandu a agitáciu vo vojskách a viesť svojich podriadených k jej praktickému naplneniu.

Významným prostriedkom pri uskutočňovaní a organizovaní ekonomickej práce vo vojskách je socialistická súťaž. Poslucháči a žiaci už na vojských školách musia formovať svoje návyky a zručnosti pri jej organizovaní a vedení, s cieľom čo najefektívnejšie riešiť vojenskoekonomické otázky plnenia úloh bojovej a politickej prípravy. Už v škole musia získať základnú orientáciu pri riešení takých základných problémov ako sú napr.:

- jazda s technikou pri minimálnej spotrebe pohonných hmôt,
- vysoká spoľahlivosť údržby techniky,
- efektívne využitie každej hodiny zamestnania ku skvalitneniu bojovej prípravy,
- zhodnotenie každej koruny investovanej ku prospechu zvýšenia bojovej sily a bojovej pohotovosti jednotky.

Riešiť tieto problémy môže len veliteľ, ktorý si osvojil dialektické a ekonomické myslenie, čo na druhej strane mu dovoľuje samostatne nachádzať a riešiť na svojom pracovisku aj ďalšie problémy zamerané na maximálne zvýšenie efektívnosti vojskej činnosti. Preto v škole získané návyky a zručnosti umožňujú v konkrétnej práci veliteľovi oveľa rýchlejšie a efektívnejšie dať socialistickej súťaži charakter hybnej sily zvyšovania bojovej pohotovosti. Dôkazom sú bohaté skúsenosti príslušníkov Sovietskej armády, ktoré treba neprestajne analyzovať a aplikovať.

Cieľom celkového pôsobenia vojských škôl sa musí stať požiadavka, aby ekonomická výchova, propaganda a agitácia sa stali neoddeliteľnou súčasťou každodennej organizátorskej a riadiacej práce ich absolventov. Významným prostriedkom pri dosahovaní tohto cieľa na vojských školách sú stranické a vojenskopolitické dokumenty, na základe ktorých môžeme orientovať a zameriavať formovanie vojenskoekonomického myslenia poslucháčov a žiakov, a tak prispievať ku zvyšovaniu obranyschopnosti našej socialistickej vlasti.